

Besluit van de Vlaamse Regering houdende de definitieve aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied 'Goorloop' in Westerlo

DE VLAAMSE REGERING,

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, artikel 5.6.8, § 1, tweede lid, en § 2, tweede lid, ingevoegd bij het decreet van 8 december 2017.
- Het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juni 2018 houdende nadere regels voor de aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden.
- Het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, artikel 1.3.1.1, §1, eerste lid, gewijzigd bij het decreet van 24 juni 2022.
- Het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 1.3.1.1 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, gewijzigd bij het besluit van 25 november 2022.

Vormvereisten

Volgende vormvereisten zijn voldaan:

- Op 24 mei 2018 heeft de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) advies gevraagd over het voornemen tot voorlopige aanduiding van het gebied als watergevoelig openruimtegebied.
- Het advies van het college van burgemeester en schepenen van Westerlo werd gegeven op 25 juni 2018.
- Het planvoornemen is onderworpen aan een milieubeoordeling. De kennisgeving voor het plan-MER werd door de Dienst Mer volledig verklaard op 9 juli 2018. De terinzagelegging vond plaats van 30 juli 2018 tot en met 30 augustus 2018. De richtlijnenvergadering vond plaats op 10 september 2018. De richtlijnen voor voorliggend MER werden door het kenniscentrum MER van het Departement Omgeving betekend op 25 oktober 2018.
- Het planvoornemen is onderworpen aan de watertoets, die deel uitmaakt van de milieubeoordeling.

- Het planvoornemen is onderworpen aan een verscherpte natuurtoets die deel uitmaakt van de milieubeoordeling. Voor het planvoornemen is geen passende beoordeling vereist.
- Het planvoornemen is onderworpen aan de Ruimtelijke Veiligheidstoets (RVR). Het Team Omgevingseffecten van het Vlaams Departement Omgeving heeft in haar standpunt van 23 mei 2023 aangegeven dat het opstellen van een RVR niet vereist is.
- In het gebied is volgende verkaveling gekend: 13049_1997_12.
- De Vlaamse Regering heeft het watergevoelig openruimtegebied Goorloop in Westerlo voorlopig aangeduid op 15 december 2023.
- De voorlopige aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied Goorloop in Westerlo werd onderworpen aan een openbaar onderzoek van 9 januari 2024 tot en met 8 maart 2024.
- De CIW heeft over de voorlopige aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied Goorloop in Westerlo het advies ingewonnen bij de instanties, vermeld in artikel 5.6.8, § 2, eerste lid, van de VCRO.
- De CIW heeft een informatie- en inspraakvergadering georganiseerd in de vorm van een infomarkt in het gemeentehuis van Brasschaat (16 januari 2024), het stadhuis van Geel (17 januari 2024), het Europeiongebouw te Turnhout (23 januari 2024), het stadhuis van Lier (25 januari 2024) en in de openbare bibliotheek van Duffel (26 januari 2024).
- Tijdens het openbaar onderzoek werd advies ontvangen van de gemeente Westerlo, de gecoro van de gemeente Westerlo, de provincie Antwerpen en de dienst Integraal Waterbeleid van de provincie Antwerpen. Daarnaast werden 9 bezwaren en opmerkingen ontvangen.
- Het Team Omgevingseffecten van het Vlaams Departement Omgeving heeft het plan-MER goedgekeurd op 21 mei 2024.
- De CIW heeft via schriftelijke procedure kennis genomen van de bezwarenverwerking, rekening houdend met het goedgekeurde plan-MER, en formuleerde op 24 mei 2024 een voorstel tot definitieve aanduiding op basis van de criteria, vermeld in artikel 5.6.8, § 1, tweede lid, van de VCRO.
- Het advies [...] van de Raad van State, gegeven op [...], met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

Motivering

Dit besluit is gebaseerd op de volgende motieven:

- Het gebied 'Goorloop' maakt deel uit van het Netebekken en ligt in de nabijheid van de Goorloop.
- Het gebied met een oppervlakte van 4,3 ha betreft met name achtertuinen en onbebouwde woonpercelen. De zone ten zuiden van de Goorloop binnen het gebied is ingevuld door bos en weiland of akkers.

- Het gebied is volgens het gewestplan Herentals-Mol gelegen in een bestemming die bebouwing mogelijk maakt, met name woonuitbreidingsgebied en woongebied.
- Gelet op de overstromingsproblematiek van de Goorloop is vanuit het watersysteem een verdere ontwikkeling van het woonuitbreidingsgebied in de omgeving van de Goorloop niet aangewezen en is een nieuwe functionele invulling noodzakelijk. Het gebied werd op 12 november 2014 door de Algemene Bekkenvergadering Netebekken als signaalgebied aangeduid omwille van de overstromingsproblematiek.
- De Vlaamse Regering keurde op 31 maart 2017 het ontwikkelingsperspectief goed voor het signaalgebied 'Goorloop' om het waterbergend vermogen van het gebied te kunnen behouden.
- Vanuit de Goorloop die het gebied doorsnijdt kent het gebied quasi volledig een middelgrote of kleine kans op fluviale overstromingen. Het pluviale model toont voor een groot deel van het gebied een middelgrote kans op pluviale overstromingen aangevuld met zones met kleine kans op overstromingen.
- Vrijwaring van het gebied voor verdere bebouwing is aangewezen en ondersteunt de uitvoering van acties uit het stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 ter realisatie van bijkomende waterberging.
- Er bestaat een conflict tussen de verdere realisatie van de bestemming en de belangen van het watersysteem.
- Voor het gebied en de omgeving is er geen ruimtelijk uitvoeringsplan in opmaak noch voorzien op korte termijn. Om het gebied voor verdere bebouwing te vrijwaren, is een aanduiding als watergevoelig openruimtegebied in uitvoering van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening aangewezen.
- Het grafisch plan met de aanduiding van het gebied dat met dit besluit definitief wordt aangeduid als watergevoelig openruimtegebied is opgenomen als bijlage I bij dit besluit. De toelichting en motivering is opgenomen in de toelichtingsfiche die opgenomen is als bijlage II bij dit besluit.
- De aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden vrijwaart overstromingsgebieden en ondersteunt hiermee de doelstelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen om het fysisch systeem structurerend te maken.
- De aanduiding als watergevoelig openruimtegebied is in overeenstemming met het ruimtelijk principe in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen om het fysisch systeem te beschouwen als ruimtelijk structurerend. Ruimtelijk structurerend betekent dat de huidige, intrinsieke kenmerken van het bestaand fysisch systeem het richtinggevend kader zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling van de structuurbepalende functies natuur, bos, landbouw en wonen en werken. De omgeving van Goorloop, onderdeel van het Netebekken wordt door de aanduiding als watergevoelig openruimtegebied gevrijwaard van bebouwing en kan verder ontwikkelen op basis van de fysische karakteristieken als waterrijk gebied.
- Het planvoornemen is onderworpen aan een milieubeoordeling. Er worden geen significante negatieve effecten op de leefomgeving verwacht. In het plan-MER worden geen milderende maatregelen noodzakelijk geacht.

- Binnen het gebied komt geen onroerend erfgoed voor. Uit de milieubeoordeling blijkt dat er geen significante effecten te verwachten zijn voor het aspect landschap, onroerend erfgoed en archeologie.
- Rekening houdend met de kenmerken van het plan, de omgeving en de uitgevoerde analyse kan geoordeeld worden dat het plan geen risico inhoudt op het veroorzaken van significant negatieve effecten op de aanwezige Habitat- en Vogelrichtlijngebieden of Bijlage III soorten van het Natuurdecreet. Voor de voorliggende aanduiding moet geen passende beoordeling worden opgemaakt. Een verscherpte natuurtoets is niet vereist.
- Er bevinden zich geen bestaande Seveso-inrichtingen in of nabij het gebied. De inplanting van nieuwe Seveso-inrichtingen is volgens de voorziene stedenbouwkundige voorschriften uitgesloten. Het opstellen van een RVR is niet vereist. Die beoordeling blijkt uit de RVR-toets van 23 mei 2023.
- De Vlaamse Regering neemt akte van de opmerking van de provincie Antwerpen dat de Industrieweg op het Bovenlokaal Functioneel Fietsroutenetwerk ligt en de aanwezige fietspadinfrastructuur niet conform het vademecum voor fietsvoorzieningen is. De realisatie van de ambitie om de fietspadinfrastructuur conform de richtlijnen van dit vademecum te maken zal vermoedelijk aanleiding geven tot grondinnames van de aangelanden.
- De Vlaamse Regering neemt akte van de opmerking van de gecoro van de gemeente Westerlo dat het plan enerzijds nodig is om ervoor te zorgen dat het water kan geborgen worden binnen de afgebakende zone en anderzijds om bijkomende problemen buiten de afgebakende zone te vermijden op het moment dat het watergevoelig openruimtegebied zou worden ontwikkeld.
- De Vlaamse Regering neemt akte van de opmerking van Aquafin over de aanwezige infrastructuur.
- In de hiernavolgende paragrafen wordt ingegaan op de bezwaren, opmerkingen en adviezen die werden ingediend tijdens het openbaar onderzoek. De bezwaren, opmerkingen en adviezen zijn ten behoeve van de leesbaarheid omkaderd en genummerd en worden gezamenlijk behandeld voor zover ze een gelijkaardige en gelijklopende inhoud hebben of over hetzelfde onderwerp gaan. Aanpassingen die worden doorgevoerd op basis van de bezwaren, opmerkingen en adviezen worden specifiek vermeld bij de bespreking van de gegroepeerde bezwaren, opmerkingen en adviezen. Hieronder wordt eerst ingegaan op de bezwaren, opmerkingen of adviezen die aanleiding geven tot aanpassingen aan de verordenende delen van het plan: het grafisch plan. Daarna wordt per onderwerp ingegaan op bezwaren, opmerkingen en adviezen die wel of niet aanleiding geven tot aanpassingen aan de niet verordenende delen van het plan.

Bezwaren, opmerkingen en adviezen die leiden tot aanpassingen van het grafisch plan

1. De gemeente Westerlo stelt vast dat de contour van het watergevoelig openruimtegebied werd uitgebreid ten opzichte van de contour die in 2018 werd afgebakend, wat betekent dat nog meer eigenaars zullen getroffen worden door de aanduiding van hun eigendom als watergevoelig openruimtegebied. Er werd een perceel gelegen in woonuitbreidingsgebieden

toegevoegd aan de contour en twee percelen gelegen in woonuitbreidingsgebieden die in 2018 slechts deels getroffen werden, liggen in de nu voorgestelde aanduiding volledig binnen de contour, ondanks het feit dat de toegevoegde perceeldelen volgens de meest actuele watertoetskaarten slechts een kleine kans op overstromingen kennen, ook wanneer rekening gehouden wordt met klimaatverandering.

2. In twee bezwaren wordt aangesloten bij de opmerking van de gemeente Westerlo, met in één bezwaar een expliciete verwijzing naar percelen 1039W, 1039X, 1032B die in 2018 slechts deels getroffen werden door signaalgebied.

3. In een bezwaar geven de bezwaarindieners aan dat perceel 1028/2M nog nooit werd getroffen door watergevoeligheid, zelfs niet in uitzonderlijk natte winters zoals dit jaar. Deze vaststelling wordt bevestigd op de watertoetskaarten, waarop het perceel niet is ingekleurd.

De Vlaamse Regering beantwoordt het advies en de bezwaren door te duiden dat de aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden die momenteel voorliggen een doorvertaling van de initieel aangeduide signaalgebieden is, op basis van de meest recente watertoetskaarten. De contour van het watergevoelig openruimtegebied werd bijgesteld ten opzichte van de ontwerp-afbakening op basis van de meest actuele overstromingskansen door enkele onbebouwde overstromingsgevoelige percelen die een kleine tot grote kans op overstromingsgevaar (fluviaal en/of pluviaal) kennen aan de afbakening toe te voegen.

Conform artikel 5.6.8. §1 VCRO kan de Vlaamse Regering gebieden waar een conflict bestaat tussen de verdere realisatie van de bestemming en de belangen van het watersysteem, aanduiden als watergevoelig openruimtegebied. De Vlaamse Regering maakt bij de beslissing tot aanduiding een afweging tussen een toekomstige ontwikkeling van gebieden, rekening houdende met de wetgeving omtrent de watertoets, en het vrijwaren van gebieden om waterschade en verminderde woonkwaliteit te voorkomen. Hierbij maakt ze gebruik van de meest recente overstromingsgevaarkaarten, die niet alleen een inschatting maken van de huidige risico's maar waar beschikbaar ook van de toekomstige risico's. Bij de aanduiding wordt getracht clusters te selecteren (op basis van perceelgrenzen of bestemmingsplannen) om zo ruimtelijk onwenselijke situaties te voorkomen voor geïsoleerde percelen.

Percelen 1028/3C en 1028/3B en de achtergelegen delen ('tuinzone') van percelen 1028/2M, 1032D, 1032E, 1036L, 1037P, 1038A5, 1038B5, 1038C5, 1038D5, 1038G4, 1038H4, 1038X4, 1038Y4 en 1038Z4 kennen volgens de kaarten quasi geen risico op overstroming of hebben een klein risico op overstroming op een klein deel van het perceel opgenomen in de ontwerpafbakening. Op basis hiervan kunnen deze percelen (deels) uit het watergevoelig openruimtegebied gesloten worden.

Op basis van dit advies en deze bezwaren wordt het grafisch plan aangepast door de uitsluiting van percelen 1028/3C en 1028/3B en de achterliggende delen van percelen 1028/2M, 1032D, 1032E, 1036L, 1037P, 1038A5, 1038B5, 1038C5, 1038D5, 1038G4, 1038H4, 1038X4, 1038Y4 en 1038Z4 uit de contour van het watergevoelig openruimtegebied.

Bezwaren, opmerkingen en adviezen die leiden tot aanpassingen van de niet verordende delen van het plan: toelichtingsfiche en plan-MER

4. De provincie Antwerpen vraagt om te verduidelijken in hoeverre windturbines alsnog mogelijk zijn in watergevoelige openruimtegebieden die vandaag bedrijventerrein zijn of als openbaar nut worden aanschouwd, rekening houdende met technische vereisten van windontwikkeling. Betekent 'bouwvrij' enkel bovengronds of ook ondergronds.

De Vlaamse Regering beantwoordt dit advies door te duiden dat de bouw van infrastructuur niet is opgenomen in het stedenbouwkundig voorschrift 5.6.8 uit de VCRO, behalve in functie van openbare wegen en nutsleidingen.

In overeenstemming met dit advies wordt het milieuonderzoek aangepast in categorie mens.

5. De gemeente Westerlo is van oordeel dat er verder onderzocht moet worden waarom er binnen het afgebakende watergevoelig openruimtegebied 'Goorloop' geen sprake meer is van een fluviaal overstromingsrisico onder klimaatverandering. De vraag wordt gesteld of er een fout in de watertoetskaarten is geslopen, of het inderdaad zo is dat de kans op fluviale overstromingen vanuit de Goorloop zodanig vermindert dat er volgens de overstromingskaarten geen sprake meer is van een fluviaal overstromingsrisico onder klimaatverandering. Het feit dat er hier geen aandacht aan besteed wordt in de motivering van de afbakening dient in elk geval beoordeeld te worden als een onzorgvuldigheid bij het afbakenen van het watergevoelig openruimtegebied.

6. In twee bezwaren wordt aangesloten bij de opmerking van de gemeente Westerlo.

De Vlaamse Regering beantwoordt dit advies en de bezwaren door te duiden dat het ontbreken van een fluviaal model onder klimaatverandering geen reden is om een bepaald gebied uit te sluiten. Het is niet gemodelleerd wat de impact zal zijn op de toekomst, maar er kan algemeen aangenomen worden dat dit tenminste hetzelfde en vermoedelijk groter zal zijn dan de huidige toestand rond overstromingsgevoeligheid. Dit zal in de nota aangevuld worden dat er wel een overstromingsrisico is, maar dat er voor de Goorloop geen klimaatmodel beschikbaar is om de exacte risico's te kennen.

Op basis van dit advies en de bezwaren wordt de toelichtingsfiche aangevuld met informatie over de (klimaat)modellen en hun beschikbaarheid.

Bezwaren, opmerkingen en adviezen die niet leiden tot aanpassingen van het plan

7. De provincie Antwerpen vraagt om garanties te bieden waarbij de economische ruimte in watergevoelig openruimtegebied mee in rekening gebracht kan worden als compensatie bij het omzetten van open ruimte naar bedrijvigheid op goed gelegen locaties.

De Vlaamse Regering beantwoordt dit advies door te duiden dat de aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden vertrekt van de beleidsdoelstelling om deze gebieden te vrijwaren van verdere bebouwing. De vraag of er bijkomende nood is aan ruimte voor bedrijvigheid zal gebeuren in de geëigende planningsprocessen.

Dit advies leidt niet tot een aanpassing van het plan.

8. De provincie Antwerpen vraagt om te verduidelijken of én in welke mate de aanduiding van een watergevoelig openruimtegebied ingrijpt op het proces en de aanleg van een fietssnelweg/fietsostrade. Het is niet duidelijk in welke mate de aanduiding als watergevoelig openruimtegebied een beperking geeft of bijkomend onderzoek vergt. Een vlotte realiseerbaarheid van de fietsostrades is voor de deputatie een uiterst belangrijke randvoorwaarde.

De Vlaamse Regering beantwoordt dit advies door te duiden dat de aanleg van openbare wegen is voorzien in de voorschriften, voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht en de waterbeheersfunctie van het gebied niet worden overschreden. Ook de afwijkingsbepalingen van art. 4.4.7 uit de VCRO blijven van toepassing.

Dit advies leidt niet tot een aanpassing van het plan.

9. Boerenbond Antwerpen vraagt om het watergevoelig openruimtegebied niet in de categorie 'overig groen' te plaatsen en de doelstelling om bosuitbreiding te realiseren binnen het watergevoelig openruimtegebied uit de besluiten te halen, zodat alle voorgenoemde functies daadwerkelijk toegelaten blijven op de lange termijn binnen het watergevoelig openruimtegebied en er geen sluimerende evolutie naar groene bestemmingen doorgevoerd wordt.

De Vlaamse Regering beantwoordt dit bezwaar door te verwijzen naar de bepalingen inzake watergevoelige openruimtegebieden in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, artikel 5.6.8, waarbij de toegelaten functies en handelingen zijn opgesomd. Met betrekking tot de opname in de categorie 'overig groen' wordt verwezen naar de bepalingen in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, artikel 2.2.6, §2, 3de lid.

De Vlaamse Regering beantwoordt dit bezwaar door te verduidelijken dat binnen 'watergevoelig openruimtegebied' zowel bosbouw als landbouw nevensgeschikte functies zijn, naast andere openruimte functies. De voorschriften maken het blijvend agrarisch gebruik van het perceel mogelijk en leggen geen bijkomende beperkingen op. Een latere verfijning van de voorschriften via een ruimtelijk uitvoeringsplan is steeds mogelijk, waarbij de plannende overheid in deze kan opteren om het agrarisch gebruik te bestendigen door herbestemming naar bv. bouwvrij agrarisch gebied.

Dit bezwaar leidt niet tot een aanpassing van het plan.

10. De gemeente Westerlo brengt ongunstig advies uit en wenst er bij de Vlaamse Regering en bij de CIW nogmaals op aan te dringen om te zoeken naar een oplossing op maat zodoende zo veel mogelijk gronden in woongebieden en in woonuitbreidingsgebieden te vrijwaren van een aanduiding als watergevoelig openruimtegebied. Mogelijk kan er een oplossing worden gevonden in het vergroten van het waterbergend vermogen binnen een deel van de contour van het watergevoelig openruimtegebied om zo het overstromingsrisico te verplaatsen van de momenteel bebouwbare eigendommen naar enkel de achterliggende gronden die niet ontsloten zijn.

11. De gecoro van gemeente Westerlo acht het wenselijk te onderzoeken of er binnen de afbakening van het watergevoelig openruimtegebied nog bijkomend water kan worden geborgen in functie van de omliggende gebieden.

12. In een bezwaar wordt het beheer van de Goorloop als wanbeleid benoemd aangezien bewoners zelf maatregelen moeten treffen om geen water in de woning te krijgen. De ondergrond laat onvoldoende het water door en de Goorloop functioneert onvoldoende wegens slecht onderhoud. Indiener stelt dat Vlaanderen beter (financieel) inzet op het onderhoud van de waterloop. Er kan veel gebied worden gevrijwaard, mits waterlopen op een correcte manier te onderhouden.

De Vlaamse Regering beantwoordt deze adviezen en bezwaar door te duiden dat de aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden die momenteel voorliggen een doorvertaling is van de initieel aangeduide signaalgebieden op basis van de meest recente watertoetskaarten. Het voorkomen van verdere ontwikkeling van watergevoelige gebieden is evenzeer belangrijk om de reeds bebouwde delen van Westerlo te vrijwaren van wateroverlast. Het is niet wenselijk om bijkomende bebouwing in overstromingsgevoelig gebied te gaan realiseren en de wateroverlast te verplaatsen naar aangrenzende percelen.

Aan de aanduiding als watergevoelig openruimtegebied zijn geen inrichtingswerken of andere projecten ver en. Enkel de planologische bestemming wordt gewijzigd. Het staat de gemeente vrij bijkomende planinitiatieven te nemen. De aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied dient te worden gezien als een maatregel die onderdeel uitmaakt van een uitgebreide set van maatregelen om de gemodelleerde waterproblematiek te remediëren.

Deze adviezen en bezwaar leiden niet tot een aanpassing van het plan.

13. De gemeente Westerlo stelt vast dat ondanks herhaaldelijk aandringen de effecten van een aantal mogelijke maatregelen op het watersysteem (om de impact op het gebruiksgenot van de eigenaars te minderen) niet verder werden onderzocht, en dat dit slechts beperkt wordt vermeld in het proces en bijhorende documenten. De gemeente betreurt dit en wijst erop dat de gemeente Westerlo in feite geen inspraak gehad heeft met betrekking tot de afbakening van het watergevoelig openruimtegebied.

14. In twee bezwaren wordt deze opmerking van de gemeente Westerlo overgenomen.

De Vlaamse Regering beantwoordt deze opmerking door te duiden dat in de startbeslissing voor het signaalgebied de uitvoering ervan werd toegewezen aan de gemeente Westerlo door het opmaken van een ruimtelijk uitvoeringsplan. Bij het uitblijven van een herbestemming heeft de Vlaamse Regering het initiatief opgenomen. De aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden vertrekt van de beleidsdoelstelling om de overstromingsgevoelige gebieden te vrijwaren van verdere bebouwing.

Dit advies en de bezwaren leiden niet tot een aanpassing van het plan.

15. In een bezwaar wordt informatie gegeven over de voorgeschiedenis van het (onvergund) inbuizen van de Goorloop door de gemeente Westerlo na problemen door rioleringswerken in de omgeving en de impact op de waterhuishouding in het gebied na het overbouwen door een lokaal bedrijf in de industriezone. Als gevolg van deze ingrepen werd de Goorloop door Watering "De Goren" verbreed vanaf Hulshout tot aan de monding in de Nete in Itegem. De gemeente Westerlo 'onteigende' tevens gronden langsheen de weg Straatje, maar er werden geen werken gestart op basis van deze gratis grondafstanden. Bezwaarschrijvers begrijpen niet waarom percelen 1039W, 1039X en 1032B in het watergevoelig openruimtegebied zouden worden opgenomen, en stellen voor om de Goorloop terug open te leggen en om de gronden van de gemeente Westerlo aan te wenden voor de verdere oplossingen.

16. In een bezwaar wordt gesteld dat het toestaan van eerdere ophogingen van percelen in de omgeving en de foute inbuizing van de Goorloop (gebruik van buizen met te kleine diameter) met een gebrekkig onderhouden gracht getuigen van ondoordacht beleid en de oorzaken van het probleem van de wateroverlast.

17. In een bezwaar wordt gewezen op de inbuizing van de Goorloop door de gemeente, waardoor bezwaarschrijvers geen kans op overstroming van het gebied meer mogelijk achten, cfr. de natte winter 2023-2024 waarbij er geen noemenswaardige overstroming was op de percelen. Ze vragen de betrokken Vlaamse overheden de situatie ter plaatse te onderzoeken en de noodzakelijkheid van de aanduiding van het gebied als watergevoelig openruimtegebied te evalueren.

18. In een bezwaar wordt de huidige aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied als beloning gezien van fouten met te veel verharding uit het verleden.

De Vlaamse Regering beantwoordt deze bezwaren door te duiden dat ze conform artikel 5.6.8. §1 VCRO gebieden waar een conflict bestaat tussen de verdere realisatie van de bestemming en de belangen van het watersysteem kan aanduiden als watergevoelig openruimtegebied. De Vlaamse Regering maakt bij de beslissing tot aanduiding een afweging tussen een toekomstige ontwikkeling van gebieden, rekening houdende met de wetgeving omtrent de watertoets, en het vrijwaren van gebieden om waterschade en verminderde woonkwaliteit te voorkomen. De aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied dient te worden gezien als een maatregel die onderdeel uitmaakt van een uitgebreide set van maatregelen om de gemodelleerde

waterproblematiek te remediëren. Het verlies aan bouw mogelijkheden wordt gecompenseerd via de planschaderegeling.

Ontwikkelingen in de omgeving uit het verleden kunnen mogelijk inderdaad bijdragen aan de waterproblematiek vandaag. De aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden vertrekt van de beleidsdoelstelling om de overstromingsgevoelige gebieden te vrijwaren van verdere bebouwing om de problemen niet verder te vergroten en te verplaatsen. De watertoetskaarten (pluviaal en fluviaal) die de basis vormen van de aanduiding van watergevoelig openruimtegebied, houden rekening met de bestaande situatie van het watersysteem, zo ook de aanwezigheid van een overwelfde Goorloop. De grootste risico's in het gebied liggen bij pluviale overstromingen, met name zeer hevige neerslag. De winter 2023-2024 was gekenmerkt door langdurige neerslag die eerder fluviale overstromingen zou kunnen veroorzaken.

Deze bezwaren leiden niet tot een aanpassing van het plan.

19. De gemeente Westerlo is van oordeel dat de watertoetskaarten die door de Vlaamse Regering gehanteerd werden in functie van het afbakenen van het watergevoelig openruimtegebied mogelijk geen correct beeld geven van de situatie ter plaatse. Zo zijn de effecten op het watersysteem ten gevolge van een aantal recent vergunde en uitgevoerde maatregelen in de omgeving vermoedelijk nog niet gemodelleerd in de watertoetskaarten die in werking getreden zijn op 1 januari 2023 en die gehanteerd werden in functie van het afbakenen van het watergevoelig openruimtegebied 'Goorloop'.

20. In 2 bezwaren wordt deze opmerking van de gemeente Westerlo overgenomen.

21. De gemeente Westerlo vindt het onaanvaardbaar dat de afbakening van het watergevoelig openruimtegebied momenteel enkel gebeurd is op basis van theoretische en statistisch gemodelleerde kaarten, waarvan de accuraatheid voor wat betreft bepaalde aspecten in vraag kan gesteld worden, zonder dat er een hydraulisch onderzoek of een gerichte studie gebeurd is met betrekking tot de waterhuishouding ter plaatse en zonder dat de effecten op het watersysteem van recentelijke ingrepen en maatregelen in de nabije omgeving onderzocht werden.

22. In 2 bezwaren wordt dit advies van de gemeente Westerlo overgenomen.

De Vlaamse Regering beantwoordt deze adviezen en bezwaren door te duiden dat ze een grondige evaluatie heeft gedaan van de overstromingsgevoeligheid en de mogelijke impact ten gevolge van toekomstige ontwikkelingen. De watertoetskaarten (pluviaal en fluviaal) die de basis vormen van de aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden houden rekening met de bestaande situatie van het watersysteem. Mogelijk zijn nog niet alle maatregelen in de modellen verwerkt. De actuele toestand van de percelen werd mee opgenomen in de pluviale en fluviale overstromingsgevoelige gebieden, binnen deze modellen wordt er rekening gehouden met de actuele toestand zoals de hoogteligging en de fysiologie. De genomen maatregelen waarvan sprake zijn vooral belangrijk om de reeds bebouwde delen van Westerlo te vrijwaren van wateroverlast, het is daarnaast niet wenselijk om bijkomende bebouwing in overstromingsgevoelig gebied te gaan realiseren.

Deze adviezen en bezwaren leiden niet tot een aanpassing van het plan.

23. In een bezwaar wordt gesteld dat de visie rond het watergevoelig openruimtegebied ongegrond is door het gebrek aan bodemonderzoeken met metingen en het ontbreken van wateroverlast op basis van waarnemingen.

24. In een bezwaar wordt gesteld dat het onrechtvaardig is dat beleidsmakers en overheid macht hebben over eigendommen en zonder gegronde visie een wijziging kunnen doorvoeren. Hiervoor wordt verwezen naar een niet nader bepaald ruimtelijk uitvoeringsplan in Herselt.

De Vlaamse Regering betreurt deze opmerkingen en maakt zich sterk dat ze bij de aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden vertrekt vanuit een gedegen visie rond een beter omgevingsbeleid in Vlaanderen. Een visie die ook vertaalt wordt in het Vlaams klimaatadaptatieplan, in de Blue Deal, Meer Bos, Vlaanderen onthardt,... De aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden is één van de instrumenten waarmee ze concreet haar visie in uitvoering kan en wil brengen. De aanduiding van deze gebieden is geen ad hoc beleid en kadert binnen een lang voortraject. Daarbij werd een screening gemaakt van onbebouwde percelen met een harde bestemming die een overlap hebben met het watersysteem: de signaalgebieden.

De Vlaamse Regering voerde een grondige evaluatie uit van de overstromingsgevoeligheid en de mogelijke impact ten gevolge van toekomstige ontwikkelingen. De watertoetskaarten (pluviaal en fluviaal) die de basis vormen van de aanduiding van watergevoelig openruimtegebied, houden rekening met de bestaande situatie van het watersysteem. De actuele toestand van de percelen werd mee opgenomen in de pluviale en fluviale overstromingsgevoelige gebieden, binnen deze modellen wordt er rekening gehouden met de actuele toestand zoals de hoogteligging en de fysiologie.

De uiteindelijke vertaling van die visie gebeurt via de aanduiding van watergevoelig openruimtegebied, waarbij het ontwerp in openbaar onderzoek werd gelegd en eigenaars ook aangeschreven werden. De waardevermindering wordt gecompenseerd via de planschaderegeling.

Deze bezwaren leiden niet tot een aanpassing van het plan.

25. De gemeente Westerlo stelt vast dat er voornamelijk ter hoogte van lager gelegen eigendommen sprake is van een pluviaal overstromingsrisico (volgens het digitaal hoogtemodel van het gebied). Dit strekt tot de overtuiging dat het overstromingsrisico zou kunnen verplaatst worden door het nemen van gerichte maatregelen, waardoor minstens de eigendommen die gelegen zijn in woongebieden en langsheen de weg Straatje zouden kunnen gevrijwaard blijven van een aanduiding als watergevoelig openruimtegebied. Gezien de grote impact op het gebruiksgenot van de eigenaars dient minstens geoordeeld te worden dat de afbakening door de Vlaamse Regering onvoldoende omzichtig gebeurd is, omdat er geen rekening werd gehouden met de mogelijkheid tot het verplaatsen van het overstromingsrisico zodoende minder eigenaars te treffen.

26. In 2 bezwaren wordt deze opmerking van de gemeente Westerlo overgenomen.

De Vlaamse Regering beantwoordt dit advies en de bezwaren door te duiden dat het voorkomen van verdere ontwikkeling van watergevoelige gebieden evenzeer belangrijk is om de reeds bebouwde delen van Westerlo te vrijwaren van wateroverlast. Het is niet wenselijk om bijkomende bebouwing in overstromingsgevoelig gebied te gaan realiseren. Door het verplaatsen van de wateroverlast komen andere, mogelijk reeds bebouwde gebieden in gevaar.

Dit advies en de bezwaren leiden niet tot een aanpassing van het plan.

27. In een bezwaar wordt vastgesteld dat percelen 1038F en 1038G3 integraal, tot aan de straatzijde, als watergevoelig openruimtegebied worden aangeduid, waar dit voor de overige percelen in de rij niet het geval is en slechts het achterliggende deel wordt aangeduid.

De Vlaamse Regering beantwoordt dit bezwaar door te duiden dat de aanduiding van watergevoelig openruimtegebied die momenteel voorliggen een doorvertaling is van de initieel aangeduide signaalgebieden, op basis van de meest recente watertoetskaarten. Hierbij is de focus gelegd op de onbebouwde percelen waar nog een ontwikkeling mogelijk is, de reeds bebouwde percelen kennen geen grote ontwikkelingsdruk en vallen buiten de doelstelling van het watergevoelig openruimtegebied. De bebouwde percelen in de straat kennen eveneens geen overstromingskans. De percelen 1038F en 1038G3 hebben een middelgrote kans op overstroming volgens de pluviale kaarten, wat de aanduiding verantwoord.

Deze bezwaart leidt niet tot een aanpassing van het plan.

28. De gemeente Westerlo vraagt verduidelijking over het verval van niet-vervallen verkavelingen voor de 'nog onbebouwde delen' die in het watergevoelig openruimtegebied zijn opgenomen. Ze stelt de vraag of de verkaveling enkel vervalt voor het deel opgenomen in het watergevoelig openruimtegebied of voor de alle loten. Met dit laatste kan ze niet akkoord gaan, gelet op de impact op de waarde van de percelen en het statuut als lot uit een niet-vervallen verkaveling.

29. In 2 bezwaren wordt de vraag van de gemeente Westerlo overgenomen.

De Vlaamse Regering beantwoordt deze vraag door te duiden dat het verval van de verkaveling geldt voor de perceelsdelen die binnen de afbakening van het watergevoelig openruimtegebied zijn opgenomen. Bebouwing (met een hoofdgebouw) op het lot is enkel nog mogelijk indien de bouwzone zich buiten de contour van het watergevoelig openruimtegebied bevindt. De voorschriften vervallen voor de delen die binnen de contour van het watergevoelig openruimtegebied zijn gelegen.

Dit advies en de bezwaren leiden niet tot een aanpassing van het plan.

30. De gemeente van Westerlo merkt op dat eigenaars die aanspraak willen maken op planschade mogelijk kosten zullen maken tijdens het doorlopen van de administratieve procedure, door het raadplegen van adviseurs, deskundigen, juristen. Dit brengt een bijkomende kost met zich mee, bovenop de waardevermindering naar aanleiding van de aanduiding van een eigendom als watergevoelig openruimtegebied.

31. In 2 bezwaren wordt deze opmerking van de gemeente Westerlo overgenomen.

32. De gemeente Westerlo stelt dat ze niet akkoord kan gaan met de aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied zo lang er niet gegarandeerd kan worden dat eigenaars van de getroffen percelen op een correcte manier vergoed zullen worden. Momenteel is de exacte hoogte van de planschadevergoeding nog niet duidelijk omdat deze onder andere afhankelijk zal zijn van de beoordeling van het waardeverlies door de Landcommissies. Daarnaast is het ook niet duidelijk in welke mate het Decreet Woonreservegebieden op 7 juli 2023 (en de stolp op de woonreservegebieden) een impact zal hebben op de beoordeling van het waardeverlies voor de eigenaars van de getroffen percelen die zich in woonuitbreidingsgebieden bevinden.

33. In 2 bezwaren wordt dit advies van de gemeente Westerlo overgenomen.

34. De gemeente Westerlo acht het niet aan de orde om al watergevoelige openruimtegebieden voorlopig aan te duiden zo lang er geen volledige duidelijkheid is rond de herziene planschaderegeling en zo lang het uitvoeringsbesluit rond de nieuwe planschaderegeling nog niet goedgekeurd is. De vergoeding voor de getroffen eigenaars kent een te onzeker karakter. Het Instrumentendecreet met daarin de herziening van de planschaderegeling werd weliswaar goedgekeurd op 26 mei 2023, maar er is nog een uitvoeringsbesluit nodig om de herziene planschaderegeling operationeel te maken. Dit uitvoeringsbesluit is tot op heden nog niet goedgekeurd.

35. In 2 bezwaren wordt deze opmerking van de gemeente Westerlo overgenomen.

36. De gecoro van gemeente Westerlo acht het van belang dat de Vlaamse Overheid de aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied op zich neemt, alsook de planschadevergoeding.

37. In een bezwaar wordt gesteld dat de betrokken eigenaars automatisch van de overheid planschade zouden moeten ontvangen en niet hiervoor zelf het initiatief moeten nemen.

38. In een bezwaar wordt de vraag gesteld of een eigenaar opnieuw registratierechten moet betalen of niet als hij nu andere bouwgrond koopt om te schenken aan zijn kinderen. De familiale bedoeling was om de percelen te schenken aan de kleinkinderen.

38. De gemeente Westerlo stelt in vraag of het aanduiden van een watergevoelig openruimtegebied, waarmee voorzien wordt in een vergoeding, niet in strijd is met het gelijkheidsbeginsel, in die zin dat de eigenaars van gronden die gelegen zullen zijn binnen een definitief aangeduid watergevoelig openruimtegebied een vergoeding zullen ontvangen naar aanleiding van het niet bebouwbaar zijn van hun eigendom terwijl dat niet zo is voor eigenaars

die eveneens te maken krijgen met het onbebouwbaar of beperkt of moeilijk bebouwbaar zijn van hun eigendom - met de nodige meerkost tot gevolg - ingevolge de nieuwe watertoetskaarten en de omzendbrief OMG/2022/1 van 16 december van minister Demir. Dit dient volgens de gemeenteraad in elk geval verder onderzocht te worden door de Vlaamse Regering.

39. In 2 bezwaren wordt deze vraag van de gemeente Westerlo overgenomen.

De Vlaamse Regering beantwoordt deze opmerkingen, adviezen en bezwaren door te duiden dat in tegenstelling tot de voormalige procedure tot planschadevergoeding, eigenaars op eigen initiatief een aanvraag tot planschade kunnen indienen volgens de procedure zoals bepaald in het uitvoeringsbesluit hierover dat op 22 maart 2024 definitief is goedgekeurd door de Vlaamse Regering en vanaf 15 april 2024 in voege is getreden. Dit besluit doet geen uitspraken over andere kosten of vergoedingen met betrekking tot aankoop of overdracht van andere eigendommen. De vergoeding beslaat wel 100% van de waardevermindering.

De overheid beschikt niet over alle informatie om automatisch een vergoeding toe te kunnen kennen. Na de definitieve aanduiding door de Vlaamse Regering heeft de eigenaar twee jaar de tijd om een aanvraag tot schadevergoeding in te dienen volgens de procedure die zal worden megedeeld via brief aan de eigenaars.

De Vlaamse Regering engageert zich ertoe de betrokken eigenaars een correcte vergoeding toe te kennen voor het waardeverschil van het eigendom dat wordt veroorzaakt door opname in het watergevoelig openruimtegebied en door de gewijzigde ontwikkelingsmogelijkheden. Hiertoe heeft de Vlaamse Regering de voormalige planschaderegeling herzien. De planschadevergoeding betreft het waardeverschil tussen de huidige bestemming en de bestemming als openruimtegebied. De planschade zal bepaald worden na definitieve aanduiding en houdt rekening met de huidige grondprijzen van gelijkaardige percelen in de omgeving. Het exacte bedrag wordt op basis van het individuele dossier bepaald, waardoor een voorafgaande bepaling niet mogelijk is.

De initiatiefnemer, in dit geval de Vlaamse Regering, staat in voor het uitbetalen van de planschade.

De Vlaamse Regering verduidelijkt dat de watergevoelige openruimtegebieden die momenteel voorliggen een doorvertaling is van de initieel aangeduide signaalgebieden, op basis van de meest recente watertoetskaarten. De aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden is in het decreet niet voorzien als eenmalig en kan aanleiding geven tot bijkomende aanduidingen.

Deze opmerkingen, adviezen en bezwaren leiden niet tot een aanpassing van het plan.

40. In een bezwaar wordt gevraagd naar een grondruil voor een evenwaardige bouwgrond binnen aanvaardbare afstand (cfr. landbouwgrondenruil). Dergelijke vergoeding is immers niet onderhevig aan inflatie.

De Vlaamse Regering beantwoordt dat deze mogelijkheid niet is voorzien binnen het besluit van de Vlaamse Regering inzake de aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden.

Deze opmerking leidt niet tot een aanpassing van het plan.

Juridisch kader

Dit besluit sluit aan bij de volgende regelgeving:

- Het besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 1997 houdende de definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij het decreet van 17 december 1997 wat de bindende bepalingen betreft en op de besluiten van de Vlaamse Regering van 12 december 2003 en 17 december 2010 houdende de definitieve vaststelling van een herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij de decreten van 19 maart 2004 respectievelijk 25 februari 2011, wat de bindende bepalingen betreft.
- Het koninklijk besluit van 28 juli 1978 houdende de vaststelling van het gewestplan Herentals-Mol, en latere wijzigingen.
- De richtlijn 2000/60/EG van het Europees parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid.
- De richtlijn 2007/60/EG van het Europees parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's.

Initiatiefnemer

Dit besluit wordt voorgesteld door de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme.

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

Artikel 1. Het gebied 'Goorloop' in Westerlo wordt definitief aangeduid als watergevoelig openruimtegebied.

De normatieve delen van dit besluit zijn hierbij gevoegd als bijlage:

1. bijlage I, het grafisch plan

De niet-normatieve delen van dit besluit zijn bijgevoegd als:

1. bijlage II, de toelichtingsfiche
2. bijlage III, het plan-MER

Artikel 2. De Vlaamse minister, bevoegd voor omgeving, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

Bijlage I. Verordenend grafisch plan

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van [...] houdende de definitieve aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied 'Goorloop' in Westerlo.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme,

A handwritten signature in black ink, reading "Deniz Zuhar". The script is cursive and fluid.

Zuhal DEMIR

Bijlage II. De toelichtingsfiche

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van [...] houdende de definitieve aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied 'Goorloop' in Westerlo.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme,

A handwritten signature in black ink, reading "Deniz Zuhar". The script is cursive and fluid.

Zuhal DEMIR

Bijlage III. Het plan-MER

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van [...] houdende de definitieve aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied 'Goorloop' in Westerlo.

Brussel,

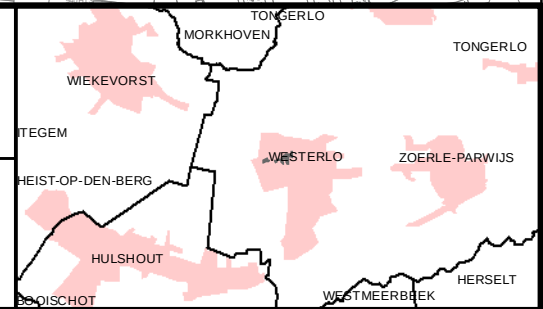
De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme,

A handwritten signature in black ink, reading "Demir Zuhar". The script is cursive and fluid.

Zuhal DEMIR

Definitieve aanduiding

Watergevoelig openruimtegebied 'Goorloop'

in Westerlo

Bijlage II: toelichtingsfiche

Inhoudsopgave

1	Doelstelling en beleidscontext	3
1.1	Doelstelling	3
1.2	Beleidscontext	3
1.2.1	Ruimtelijk structuurplan Vlaanderen	3
1.2.2	Decreet Integraal Waterbeleid	3
1.2.3	Blue deal	4
1.2.4	Klimaatadaptatieplan	4
1.2.5	Landbouw	4
1.3	Voortraject.....	4
2	Beschrijving van gebied en het watersysteem	6
2.1	Feitelijke toestand	6
2.2	Waterbergend vermogen en overstromingsgevoeligheid	6
2.3	Stroomgebiedbeheerplan Netebekken	9
2.4	Signaalgebied – startbeslissing Vlaamse Regering	9
2.5	Juridische toestand.....	10
2.6	Gemeentelijke structuurplannen	10
3	Onderzoek sectorale wetgeving.....	10
3.1	Milieueffectrapportage	10
3.2	Ruimtelijke veiligheidsrapportage.....	11
3.3	VEN-toets.....	11
3.4	Onroerenderfgoed-toets	11
4	Aanpassing plangebied na openbaar onderzoek	12
5	Rechtsgevolgen	12
5.1	Stedenbouwkundige voorschriften	12
5.2	Verkavelingen en principiële akkoorden	13
5.3	Ruimtebalans	14
6	Conclusie	14

1 Doelstelling en beleidscontext

1.1 Doelstelling

Overstromingen volgen mekaar jaar na jaar op en drukken ons met de neus op de feiten. De combinatie van veel verspreide bebouwing en verharding en een waterbeleid dat eeuwenlang voornamelijk gericht was op het afvoeren van water, maakt Vlaanderen kwetsbaar voor de gevolgen van de klimaatverandering. Dit versterkt overstromingsrisico's en verminderde waterinfiltratie in de bodem. Er blijft ook steeds minder ruimte vrij om het water op te vangen bij hevige regenbuien. Bepaalde gebieden in Vlaanderen overstromen nu al met de regelmaat van de klok, vaak zelfs bij minimale neerslag.

Een duurzame en klimaatbestendige ruimtelijke ontwikkeling is slechts mogelijk door het afremmen van het bijkomend ruimtebeslag en het maximaal vrijwaren van de open ruimte. Dit principe is intussen bekend als de 'bouwshift'. Tegelijk moet de verhardingsgraad in de openruimte afnemen.

Om Vlaanderen beter te beschermen tegen zowel droogte als wateroverlast zette de Vlaamse Regering de Blue Deal op, om van Vlaanderen opnieuw een spons te maken door voldoende ruimte te voorzien voor water. Ruimte geven aan water is noodzakelijk in het kader van het voorkomen van droogte en overstromingen. Dit gebeurt door de watergevoelige gebieden te vrijwaren van verdere bebouwing en verharding, waardoor het waterbergend vermogen behouden blijft en stroomafwaarts gelegen dorpen en kernen gevrijwaard blijven van wateroverlast.

Om Vlaanderen klimaatrobuster te maken is het bijgevolg cruciaal om gebieden met een groot waterbergend vermogen of overstromingsrisico niet meer te ontwikkelen voor harde bestemming (wonen, industrie, ...) en deze dusdanig in te richten dat we hun potentieel maximaal kunnen vrijwaren en benutten.

Deze gebieden worden daarom herbestemd naar een openruimtefunctie via een ruimtelijk uitvoeringsplan of aanduiding als watergevoelig openruimtegebied.

1.2 Beleidscontext

1.2.1 Ruimtelijk structuurplan Vlaanderen

Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen is sinds 1997 een belangrijk fundament van het ruimtelijk beleid. Het is een visie die aangeeft hoe we in Vlaanderen best met onze ruimte omgaan. We moeten investeren in onze steden, zodat dit aangename plekken zijn om te wonen. Wat nog rest aan groen en open ruimte moeten we bewaren.

De aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden geeft mee uitvoering aan het principe van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen waarbij gesteld wordt dat het fysisch systeem ruimtelijk structurerend is. De ruimtelijke structuur van het buitengebied wordt in Vlaanderen bepaald door onder meer het samenhangend geheel van rivier- en beekvalleien. Het fysisch systeem, waaronder de hier te vrijwaren valleigebieden en andere overstromingsgevoelige gebieden, vormt hiermee het richtinggevend kader voor de ontwikkeling van natuur, bos, landbouw en landschap in het buitengebied.

1.2.2 Decreet Integraal Waterbeleid

Het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 (waterwetboek), vormt het juridisch kader voor het integraal waterbeleid in Vlaanderen. Het decreet bevat ook de omzetting van de kaderrichtlijn Water en de Overstromingsrichtlijn.

Dit decreet legt de doelstellingen en beginselen van het integraal waterbeleid vast, waarbij de multifunctionaliteit van watersystemen sterk benadrukt wordt. Daarnaast bepaalt het hoe de watersystemen ingedeeld worden in stroomgebieden en stroomgebiedsdistricten, bekkens en deelbekkens en vertaalt het die indeling in watersystemen door in de organisatiestructuur en de planning voor het integraal waterbeleid. Zo wordt er ook het kader mee vastgesteld voor de stroomgebiedbeheerplannen.

De stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas 2022-2027 werden vastgesteld door de Vlaamse Regering op 1 juni 2022. Hierin is onder meer de actie 6_A_0022 opgenomen om gevolg te geven aan de startbeslissingen van de Vlaamse Regering inzake signaalgebieden door herbestemming van de noodzakelijke deelgebieden via de aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden of via ruimtelijke uitvoeringsplannen.

1.2.3 Blue deal

In de strijd tegen waterschaarste en droogte riep de Vlaamse Regering de Blue Deal in het leven om via tal van acties de strijd tegen waterschaarste en droogte op het terrein aan te gaan. De aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden speelt in op het voorkomen van bijkomende verharding. Daarnaast kan de vrijgehouden open ruimte mee ingezet worden voor waterconservering. Het water kan in deze gebieden worden vastgehouden en krijgt de tijd om te infiltreren naar het grondwater.

1.2.4 Klimaatadaptatieplan

Het Vlaams klimaatadaptatieplan moet Vlaanderen verder voorbereiden op de effecten van de klimaatverandering en dit zowel op korte termijn, tegen 2030, alsook op langere termijn, tegen 2050. Natuurgebaseerde oplossingen en technologische innovatie worden daarbij onze belangrijkste bondgenoten.

Bij de afbakening van de watergevoelige openruimtegebieden bestaan er koppelkansen met onder meer de doelstelling voor bosuitbreiding. Het verkennen van het bebossingspotentieel in deze gebieden is dan ook expliciet opgenomen. Daarnaast zorgt de vrijwaring van deze gebieden voor de blijvende vastlegging van koolstof en buffering van wateroverlast.

1.2.5 Landbouw

In de aanhef van het hoofdstuk landbouw uit het Vlaams regeerakkoord wordt ‘toegang tot landbouwgrond’ aangestipt als één van de grote uitdagingen voor de sector. Percelen die definitief worden aangeduid als watergevoelig openruimtegebied krijgen landbouw als een van de nevenschikte functies, naast andere openruimte functies, terwijl landbouw er nu zonevreemd gelegen is.

De voorschriften maken het blijvend agrarisch gebruik van het perceel mogelijk. Wat betreft de grondgebonden landbouw geeft de aanduiding geen aanleiding tot enige beperking van teelten of bemesting. Het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur, gericht op het gebruik van het gebied voor landbouw of hobbylandbouw is ook nog steeds mogelijk.

1.3 Voortraject

In uitvoering van het Decreet Integraal Waterbeleid keurde de Vlaamse Regering op 30 januari 2009 de 11 bekkenbeheerplannen voor de periode 2008-2013 goed (VR 2009 3001 DOC. 0100). Deze waterbeheerplannen vormden het kader voor een heel gamma aan maatregelen m.b.t. het integraal waterbeheer. In elk van die 11 beheerplannen was een actie (A7) opgenomen om de bestemming te toetsen van een aantal zones gelegen in actueel of potentieel waterbergingsgebied of in waterconserveringsgebied.

De bekkensecretariaten kregen binnen de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) de taak om deze screening uit te voeren voor de 11.400 ha onbebouwde harde bestemmingen van het gewestplan die overlappen met deze voor het watersysteem belangrijke gebieden. Vanaf 2009 onderwierpen de bekkenstructuren deze gebieden aan een grondige analyse die o.a. dienst moest doen als onderbouwde input voor ruimtelijke planningsprocessen. Deze gebieden kregen de naam “signaalgebied”; het gaat om nog niet ontwikkelde gebieden waar een tegenstrijdigheid kan bestaan tussen de geldende bestemmingsvoorschriften en het belang van dit gebied voor het watersysteem.

In een eerste fase werden in 2009-2010 de meest relevante en prioritaire gebieden verspreid over gans Vlaanderen afgebakend, op basis van hun oppervlakte, omvang van de waterproblematiek en ontwikkelingsdruk. Hierbij werden nabijgelegen stukken gebundeld tot samenhangende gehelen met de nog niet ontwikkelde omgeving.

Voor 66 prioritaire gebieden werden binnen de CIW fiches opgemaakt die zowel de wateraspecten als de ruimtelijke aspecten van deze signaalgebieden onderzochten, zowel vanuit juridisch als beleidsmatig oogpunt.

Telkens werd ook een suggestie voor ontwikkelingsperspectief meegegeven vanuit het wateraspect met eventueel voorstel voor herbestemming. Meestal werd binnen het signaalgebied nog een opdeling gemaakt in deelgebieden, met afzonderlijke ontwikkelingsopties. Elk van deze fiches werd door het betrokken bekkenbestuur goedgekeurd, om tot een gedragen suggestie te komen. In 2013 volgde nog een tweede reeks van 17 signaalgebiedsfiches.

In 2013 besliste de Vlaamse Regering (VR 2013 2903 DOC. 0303-1) om deze signaalgebieden grondiger aan te pakken om het waterbergend vermogen van Vlaanderen te vrijwaren. Voor elk gebied waarvan blijkt dat het ontwikkelen volgens de huidige bestemming het overstromingsrisico verhoogt, werkte de CIW aan bijkomende voorwaarden of een alternatief ontwikkelingsperspectief. In die ontwerp-startbeslissingen werd ook gezocht naar het best in te zetten instrumentarium en de bijhorende initiatiefnemende overheid. In 2014 keurde de Vlaamse Regering de vervolgtrajecten goed voor de eerste reeks van 66 signaalgebieden (VR 2014 2401 DOC. 0086 en VR 2014 0905 DOC.0724) en in 2015 volgde reeks 2 met 17 signaalgebieden (VR 2015 0805 DOC. 0454).

Vervolgens werd door de CIW en op basis van de meest recente gegevens over bestemming, bebouwing en overstromingsgevoeligheid een derde en laatste selectie gemaakt van nog 152 te onderzoeken signaalgebieden. Ook in deze laatste reeks werd in nauw overleg met de gemeentebesturen en de waterloopbeheerders gezocht naar een integrale toekomstvisie, waarbij zowel de waterproblematiek als ruimtelijke aspecten in rekening werden genomen voor het bepalen van het ontwikkelingsperspectief (watertoets, bijkomende voorwaarden of nieuwe functionele invulling). Op 31 maart 2017 keurde de Vlaamse Regering deze laatste reeks startbeslissingen goed (VR 2017 3103 DOC. 0313).

In de startbeslissingen die de Vlaamse Regering voor elk signaalgebied goedkeurde, werd na grondige analyse een vervolgtraject en een gebiedsgericht ontwikkelingsperspectief bepaald dat rekening houdt met het watersysteem en waarbij minstens het waterbergend vermogen behouden blijft. In die beslissingen zijn volgende zaken vastgelegd:

- het ontwikkelingsperspectief van het signaalgebied;
- het bestuur dat initiatief moet nemen;
- het instrument dat gebruikt moet worden om het ontwikkelingsperspectief te realiseren.

De vervolgstappen met betrekking tot de signaalgebieden gaan van een waterrobuuste inrichting binnen de geldende bestemming tot een (gedeeltelijke) herbestemming van het gebied met flankerende maatregelen. De signaalgebieden en de bijhorende beslissingen zijn terug te vinden op de geoloketten van www.signaalgebieden.be.

Er worden twee categorieën van vervolgtrajecten onderscheiden:

- Verscherpte watertoets. De geldende harde bestemming blijft behouden, maar er kunnen in het kader van de watertoets wel extra voorwaarden opgelegd worden voor de ontwikkeling van het gebied.
- Bouwvrije opgave. Delen van het signaalgebied moeten bouwvrij blijven en moeten bijgevolg een andere bestemming krijgen.

Uit voorgaande grondige analyses bleek dat 172 gebieden dermate belangrijk zijn voor de waterbeheersing dat er minstens in een deel niet meer gebouwd kan worden. Initieel werd vooropgesteld om deze gebieden met bouwvrije opgave via een ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) te herbestemmen. Mede de lange doorlooptijd van een dergelijk planproces zorgde ervoor dat begin 2023 slechts een dertigtal signaalgebieden zijn herbestemd via een RUP (gemeentelijk, provinciaal, gewestelijk).

Op vandaag lopen nog diverse planprocessen voor opmaak van een RUP om signaalgebieden te herbestemmen. Voor de andere gebieden zal de bouwvrije opgave vertaald worden via aanduiding als watergevoelig openruimtegebied (WORG) in uitvoering van artikel 5.6.8 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO), ingevoerd bij decreet van 8 december 2017 houdende wijziging van diverse bepalingen inzake ruimtelijke ordening, milieu en omgeving.

In 2018 startte de CIW met de voorbereiding voor de aanduiding van deze watergevoelige openruimtegebieden, vertrekkende van de startbeslissingen van de Vlaamse Regering. Op 12 maart 2018 gaf de CIW goedkeuring aan het ontwerp voor de voorlopige aanduiding van 124 watergevoelige openruimtegebieden. Het voorstel kwam tot stand in overleg met de bekkensecretariaten, het Departement Omgeving, de waterloopbeheerders en de betrokken gemeenten. Plannende overheden konden voor alle signaalgebieden aangeven of ze nog op korte termijn een planinitiatief zouden opstarten om zelf een herbestemming uit te voeren of ze verkozen om deze als WORG aan te duiden.

Begin mei 2018 vroeg de CIW advies aan het college van burgemeester en schepenen van de betrokken gemeenten over het voorstel voor de voorlopige aanduiding. Vervolgens werd ook het kennisgevingsdossier voor het plan-m.e.r. ingediend en werd het ter inzage gelegd van 30 juli tot en met 30 augustus 2018.

Gezien de nieuwe overstromingskaarten, zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 25 november 2022 (VR 2022 2511 DOC.1289), was een actualisatie van de ontwerpen vereist. Hierbij werd uiteraard ook rekening gehouden met een geactualiseerde feitelijke en juridische toestand.

Bij de aanduiding van WORG zal de Vlaamse Regering zich niet beperken tot de 124 door de CIW voorbereide gebieden. Na de gevoerde actualisatie werden in totaal 139 watergevoelige openruimtegebieden voorlopig vastgesteld door de Vlaamse Regering.

Met deze beslissing geeft de Vlaamse Regering uitvoering aan de vooropgestelde aanduiding van WORG voor het gebied 'Goorloop' in Westerlo (SG_R3_NET_39)

2 Beschrijving van gebied en het watersysteem

2.1 Feitelijke toestand

Het gebied met een oppervlakte van 4,3 ha betreft met name achtertuinen en onbebouwde bouwpercelen. De zone ten zuiden van de Goorloop binnen het gebied is ingevuld door bos en weiland of akkers.

Figuur 1. Bestaande feitelijke toestand: luchtfoto met aanduiding begrenzing WORG

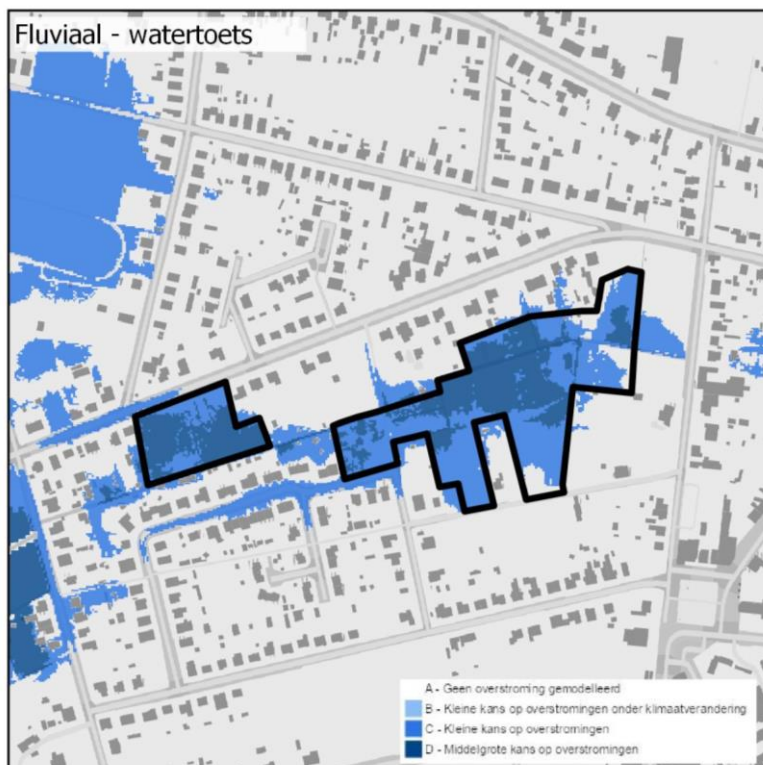

2.2 Waterbergend vermogen en overstromingsgevoeligheid

Watertoetskaarten - overstromingsgevoelige gebieden (VR 2022 2511 DOC.1289)

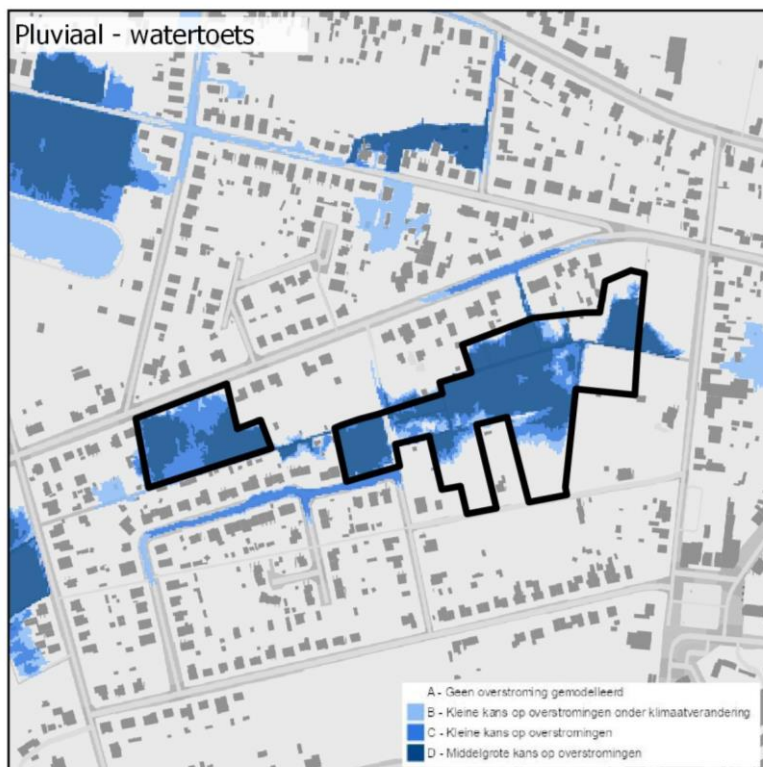
Vanuit de Goorloop die het gebied doorsnijdt van oost naar west kent het gebied quasi volledig een middelgrote of kleine kans op fluviale overstromingen.

Figuur 2. Watertoetskaart - overstromingsgevoelige gebieden fluviaal

Het pluviale model toont voor een groot deel van het gebied een middelgrote kans op pluviale overstromingen aangevuld met zones met kleine kans op overstromingen. Zo is een groot gedeelte van het gebied onderhevig aan overstromingsrisico.

Figuur 3. Watertoetskaart - overstromingsgevoelige gebieden pluviaal

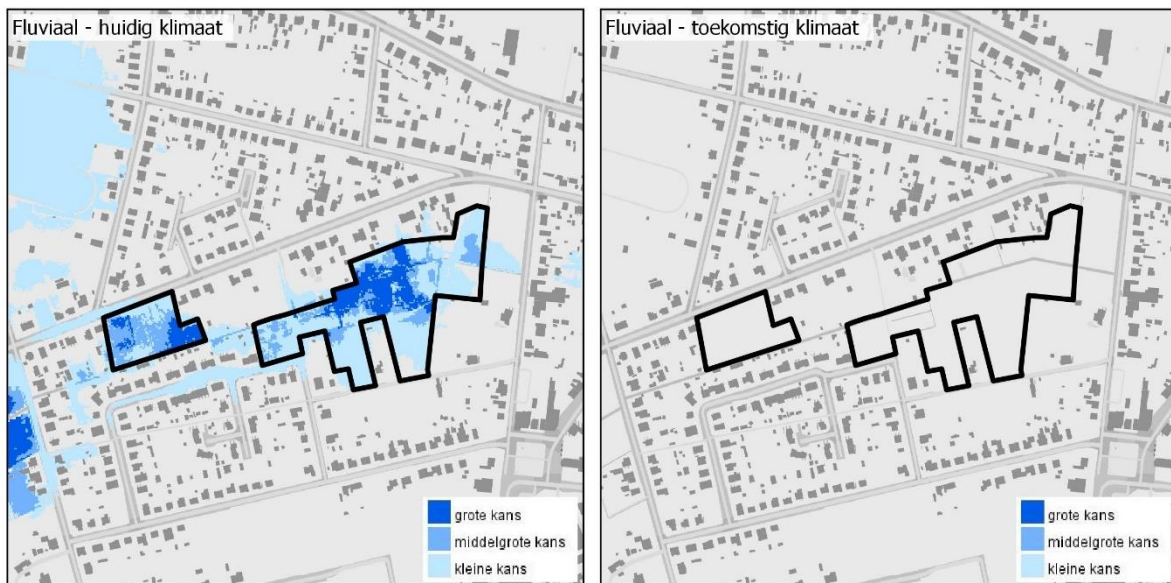

Overstromingsrichtlijn - overstromingsgevaarkaarten

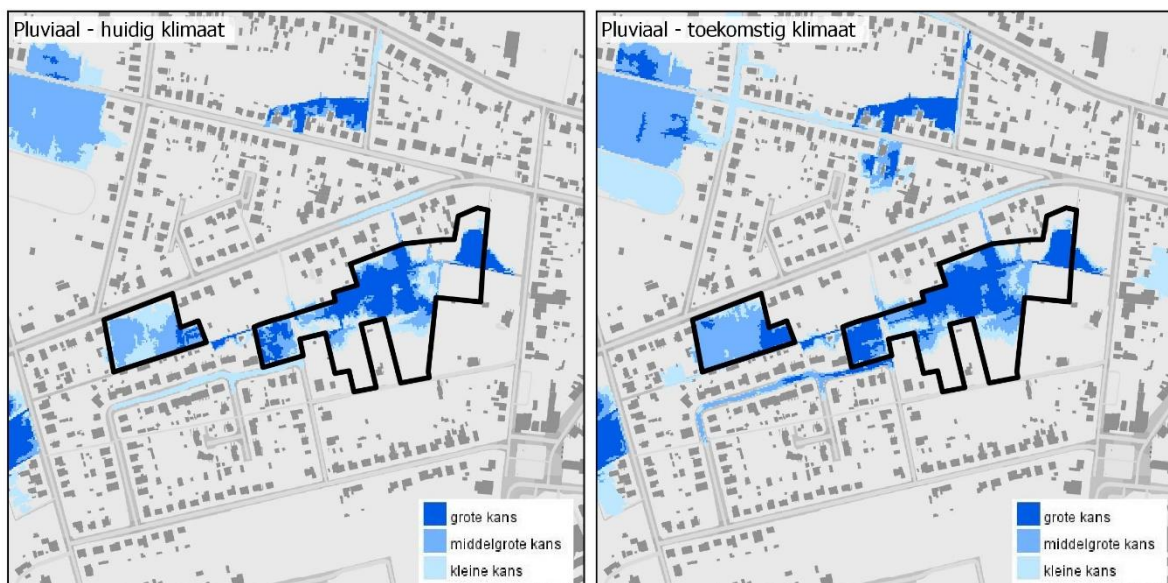
Volgens artikel 6 van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) en artikel 1.7.3.1 § 3 van het Waterwetboek (VR 2018 1506 DOC.0638) moet de Vlaamse Regering zorgen voor alle significante bronnen van overstromingen en voor drie kansscenario's (kleine kans, middelgrote kans en grote kans op overstromingen, indien van toepassing). Daarbij werd ervoor gekozen om zowel kaarten voor het huidige klimaat als voor toekomstig klimaat (met klimaatprojectie 2050) op te maken.

Deze overstromingsgevaarkaarten zijn de bron voor de watertoetskaarten en geven een meer gedetailleerd beeld van de overstromingskansen in diverse scenario's. Het algemene beeld is daarom gelijkaardig aan de kaarten hierboven, maar toont onder meer ook de grote kans op overstromingen. Het pluviaal model is beschikbaar voor gans Vlaanderen, ook het klimaatmodel. De fluviale modellen zijn per waterloop opgesteld en soms niet beschikbaar bij kleinere waterlopen, ook is het klimaatscenario niet in alle fluviale modellen beschikbaar en geeft dan een blanco kaart.

Figuur 4. Overstromingsgevaarkaart: overstroombaar gebied bij huidig en toekomstig klimaat (fluviaal)

Figuur 5. Overstromingsgevaarkaart: overstroombaar gebied bij huidig en toekomstig klimaat (pluviaal)

2.3 Stroomgebiedbeheerplan Netebekken

Het bekkenspecifieke deel voor het Netebekken van de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas 2022-2027, werd voorbereid door de overlegstructuren van het Netebekken. Het werd samen met de andere onderdelen van de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas 2022-2027, vastgesteld door de Vlaamse Regering op 1 juli 2022.

In het gebied zijn geen specifieke acties aanwezig uit de Stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027. Wel geeft deze beslissing mee uitvoering aan de generieke actie 6_A_0022 om gevolg te geven aan de startbeslissingen van de Vlaamse Regering inzake signaalgebieden door herbestemming van de noodzakelijke deelgebieden via de aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden of via ruimtelijke uitvoeringsplannen.

2.4 Signaalgebied – startbeslissing Vlaamse Regering

Het signaalgebied 'Goorloop' behoort tot het Netebekken.

Gelegen in Heultje tussen de Oude Westmeerbeekseweg (westen), Industrieweg (noorden), Processieweg (oosten) en de Goudvinkstraat en Straatje (zuiden).

Op 12 november 2014 werd dit gebied door de Algemene Bekkenvergadering Netebekken geselecteerd voor opname in de prioritair te onderzoeken signaalgebieden. De motivatie voor opname is als volgt:

“Gelet op de overstromingsproblematiek van de Goorloop is vanuit het watersysteem een verdere ontwikkeling van het woonuitbreidingsgebied in de omgeving van de Goorloop niet aangewezen en is een nieuwe functionele invulling noodzakelijk.”

De afbakening van het signaalgebied werd tijdens het gevoerde overleg besproken.

De Vlaamse Regering nam op 31 maart 2017 een startbeslissing over het signaalgebied Goorloop en opteerde deels voor een bouwvrije opgave, deels verstrengde watertoets en deels nieuwe functionele invulling voor het gebied. De conclusie van de gebiedsfiche voor het signaalgebied Goorloop luidde:

“Het signaalgebied ligt voornamelijk in woonuitbreidingsgebied en is grotendeels effectief overstromingsgevoelig. Gelet op de overstromingsproblematiek van de Goorloop is vanuit het watersysteem een verdere ontwikkeling van het woonuitbreidingsgebied in de omgeving van de Goorloop niet aangewezen en is een nieuwe functionele invulling noodzakelijk. Twee percelen aan de Industrieweg en één aan de Eksterstraat kunnen onder specifieke volgende specifieke voorwaarden wél ontwikkeld worden:

- *Percelen 1038F3 en 1038G3: de zone gelegen in woonuitbreidingsgebied dient volledig van bebouwing en ophogingen gevrijwaard te worden;*
- *Perceel 1038C3: een zone van 20 meter gemeten vanaf de waterloop dient van ophogingen en bebouwing gevrijwaard te blijven;*
- *Bijkomend voor de bebouwbare delen van bovenvermelde percelen: er mag geen ruimte voor water verloren gaan of het ingenomen overstromingsvolume dient gecompenseerd te worden in volume en oppervlakte. Een eventuele ophoging is enkel toegelaten ter hoogte van de gebouwen zelf; het omliggende terrein mag in geen geval opgehoogd worden. De grondbalans van het perceel moet neutraal zijn: iedere ophoging moet gecompenseerd worden door een afgraving. Indien een dergelijke compensatie niet mogelijk is, dient het project/plan gerealiseerd te worden zonder inname van ruimte voor water. Dit impliceert het optrekken van het gebouw op palen waarbij de onderkant van het gebouw boven het overstromingspeil wordt voorzien zodat eventueel overstromingswater de ruimte onder het gebouw kan benutten. Voor een ander perceel aan de Eksterstraat (Perceel 1039V) wordt de watertoets toegepast aangezien dit hoger gelegen is.*

Het ontwikkelingsperspectief werd goedgekeurd op de Algemene Bekkenvergadering dd 13/06/2016 met minderheidsstandpunt van de gemeente Westerlo. De Vlaamse Regering beslist dit gebied mee te nemen in het verdere traject met het oog op de aanduiding van (delen) van dit gebied als watergevoelig openruimtegebied.”

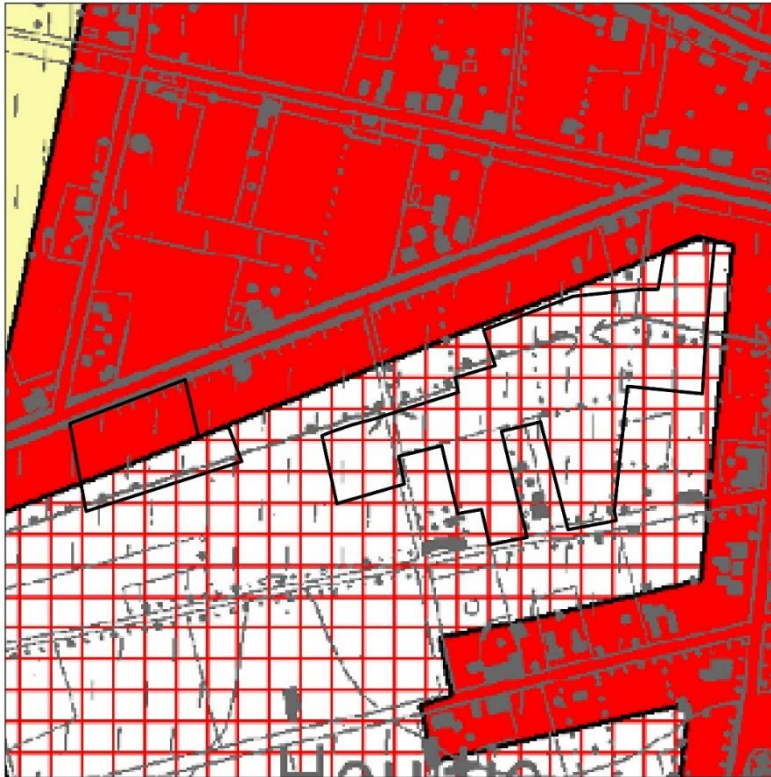
Link naar fiche signaalgebied:

https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/beleidsinstrumenten/signaalgebieden/fiches/sq_r3_net_39_goorloop_westerlo

2.5 Juridische toestand

Het gebied is gelegen in woonuitbreidingsgebied en woongebied volgens het gewestplan.

Figuur 6. Gewestplan

2.6 Gemeentelijke structuurplannen

Het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan (GRS) Westerlo stelt op p.84: *"Een aantal zones die volgens het gewestplan in aanmerking komen voor bebouwing of reeds bebouwd werden, zijn door bevoegde administraties op basis van recente overstromingen aangeduid als risicozone voor overstroming. Dit is het geval voor de omgeving van de Goudvinkstraat in Heultje en de Zoggestraat in Westerlo."*

Het GRS deelt het WUG Goudvinkstraat in bij de woonuitbreidingsgebieden te reserveren voor de toekomst.

3 Onderzoek sectorale wetgeving

3.1 Milieueffectrapportage

De milieueffectrapportage verloopt via de generieke procedure. De procedure start met de opmaak van een kennisgeving.

Een kennisgeving bevat onder andere een beschrijving van het voorgenomen plan en een voorstel van de wijze waarop het milieuonderzoek zal uitgevoerd worden. De kennisgevingsnota voor de aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden werd van 30 juli tot en met 30 augustus 2018 ter inzage gelegd. De Dienst Mer stelde, rekening houdend met de adviezen en inspraak, richtlijnen op voor de opmaak van het eigenlijke plan-MER.

Op basis van de richtlijnen werd het ontwerp-plan-MER opgemaakt door deskundigen onder leiding van een erkend MER-coördinator. Na een verwerking van de opmerkingen, werd het (ontwerp) plan-MER onderworpen aan een openbaar onderzoek, samen met de voorlopige aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden.

Tijdens het openbaar onderzoek konden burgers en adviesinstanties opmerkingen geven op het ontwerpplan én het (ontwerp) plan-MER. Opmerkingen en adviezen kunnen aanleiding geven tot aanpassingen en aanvullingen aan het plan en het plan-MER. Vóór de definitieve vaststelling van het plan, keurde het Team Omgevingseffecten het plan-MER goed.

Op basis van het gevoerde milieueffectenonderzoek worden geen significante negatieve effecten op de leefomgeving verwacht. In het ontwerp van plan-MER worden geen milderende maatregelen noodzakelijk geacht. Het ontwerp plan-MER wordt samen met het besluit houdende de voorlopige aanduiding ter inzage gelegd in het openbaar onderzoek.

3.2 Ruimtelijke veiligheidsrapportage

Ter uitvoering van de Seveso-richtlijn¹ dient in het beleid inzake ruimtelijk ordening rekening gehouden te worden met de noodzaak om op langetermijnbasis voldoende afstand te laten bestaan tussen Seveso-inrichtingen (i.e. inrichtingen met een zodanige hoeveelheid aan gevaarlijke stoffen op het terrein dat zij vallen onder het toepassingsgebied van de Seveso-richtlijn) enerzijds en aandachtsgebieden (zoals gedefinieerd in het besluit van de Vlaamse Regering houdende nadere regels inzake ruimtelijke veiligheidsrapportage) anderzijds. Deze doelstelling wordt verwezenlijkt door het houden van toezicht op de vestiging van nieuwe Seveso-inrichtingen, op wijzigingen van bestaande Seveso-inrichtingen, en op nieuwe ontwikkelingen rond bestaande Seveso-inrichtingen.

Om een inschatting te maken van het aspect externe mensveiligheid, toetste de dienst Veiligheidsrapportage van het Departement Omgeving het voorgenomen plan af aan de hand van criteria die werden opgenomen onder de vorm van een beslissingsdiagram in bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering houdende nadere regels inzake de ruimtelijke veiligheidsrapportage.

Gelet op het feit dat:

- het gebied binnen de consultatiezone van Magazijnen Hendrickx en Zonen - Westerlo ligt;
- de externe risico's van de desbetreffende Seveso-inrichtingen bekend zijn bij de administratie én er is voldoende afstand tussen de Seveso-inrichtingen enerzijds en het aandachtsgebied anderzijds;
- volgens de gegevens verstrekt in de toelichtingsnota in het plangebied geen Seveso-inrichtingen mogelijk zijn;

besliste de dienst VR op 23 mei 2023 dat er geen ruimtelijk veiligheidsrapport dient opgemaakt te worden.

3.3 VEN-toets

De aanduiding als watergevoelig openruimtegebied, leidend tot het behoud van het bouwvrije karakter, en de daar toegelaten functies hebben geen negatieve impact op natuurwaarden of VEN-gebieden. Het gebied is niet in of nabij een VEN-gebied gelegen.

3.4 Onroerenderfgoed-toets

Binnen het gebied komt geen onroerend erfgoed voor maar het is wel op 100 meter gelegen van het beschermde dorpsgezicht Parochiekerk Sint-Carolus Borromeus en omgeving.

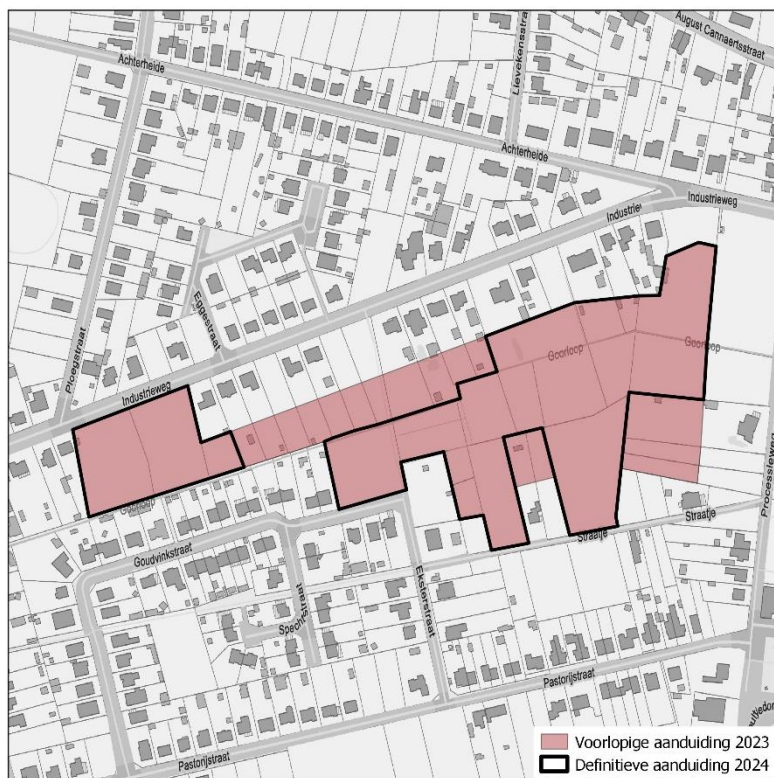
De aanduiding als watergevoelig openruimtegebied wordt als positief beschouwd gezien deze gebieden hierdoor vrijgesteld worden van grootschalige wijziging van het landgebruik en ingrepen in de bodem. Ook indirecte effecten op de omliggende gebieden worden hierdoor voorkomen.

¹ Europese richtlijn betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn.

4 Aanpassing plangebied na openbaar onderzoek

Op basis van de bezwaren en opmerkingen van het openbaar onderzoek na de voorlopige aanduiding, zoals verwerkt in het besluit van de Vlaamse Regering, is **de plancontour van de voorlopige aanduiding aangepast voor de definitieve aanduiding als watergevoelig openruimtegebied.**

Figuur 7. Actualisatie definitieve afbakening

5 Rechtsgevolgen

De aanduiding als WORG heeft geen andere rechtsgevolgen dan deze vermeld in artikel 5.6.8, VCRO.

Ingevolge de bepalingen van artikel 5.6.8, §6, VCRO, komen eigenaars van gronden die gelegen zijn binnen een definitief aangeduid watergevoelig openruimtegebied in aanmerking voor een eigenaarsvergoeding, met toepassing van dezelfde voorwaarden en modaliteiten als deze die gelden voor de planschadevergoeding, zoals deze vooropgesteld wordt met het Instrumentendecreet. Ingevolge de daarin opgenomen harmonisering en aanpassing van de compenserende vergoedingen, wordt die eigenaarsvergoeding bepaald op basis van een schaderapport van de landcommissies.

5.1 Stedenbouwkundige voorschriften

Het voorschrift wordt bepaald door artikel 5.6.8, §3 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO).

Ter informatie wordt hierbij de tekst zoals geldig op datum van deze definitieve aanduiding weergegeven:

Binnen de aangeduide watergevoelige openruimtegebieden zijn waterbeheer, natuurbehoud, bosbouw, landschapszorg, landbouw en recreatie nevensgeschikte functies.

Voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht en de waterbeheersfunctie van het gebied niet worden overschreden, zijn alleen de volgende handelingen die nodig of nuttig zijn voor de functies, vermeld in het eerste lid, toegelaten:

1° het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur, gericht op de sociale, educatieve of recreatieve functie van het gebied, waaronder sanitaire gebouwen of schuilplaatsen van één bouwlaag met een oppervlakte van ten hoogste 100 m², met uitsluiting van elke verblijfsaccommodatie;

2° het aanleggen, herstellen, heraanleggen of verplaatsen van openbare wegen en nutsleidingen. Openbare wegen en nutsleidingen kunnen aangelegd of verplaatst worden voor zover dat noodzakelijk is voor de kwaliteit van het leefmilieu, het beheer van het landschap, het herstel en de ontwikkeling van de natuur en het natuurlijk milieu, de openbare veiligheid of de volksgezondheid;

3° het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur, gericht op het gebruik van het gebied voor landbouw of hobbylandbouw;

4° handelingen die nodig of nuttig zijn om overstromingen te beheersen of om wateroverlast buiten de natuurlijke overstromingsgebieden te voorkomen;

5° handelingen voor natuurbehoud en landschapszorg.

De mogelijkheden om af te wijken van stedenbouwkundige voorschriften of om rekening te houden met ontwerpen van stedenbouwkundige voorschriften, vermeld in titel IV, hoofdstuk 4, zijn van overeenkomstige toepassing in de aldus aangeduide gebieden.

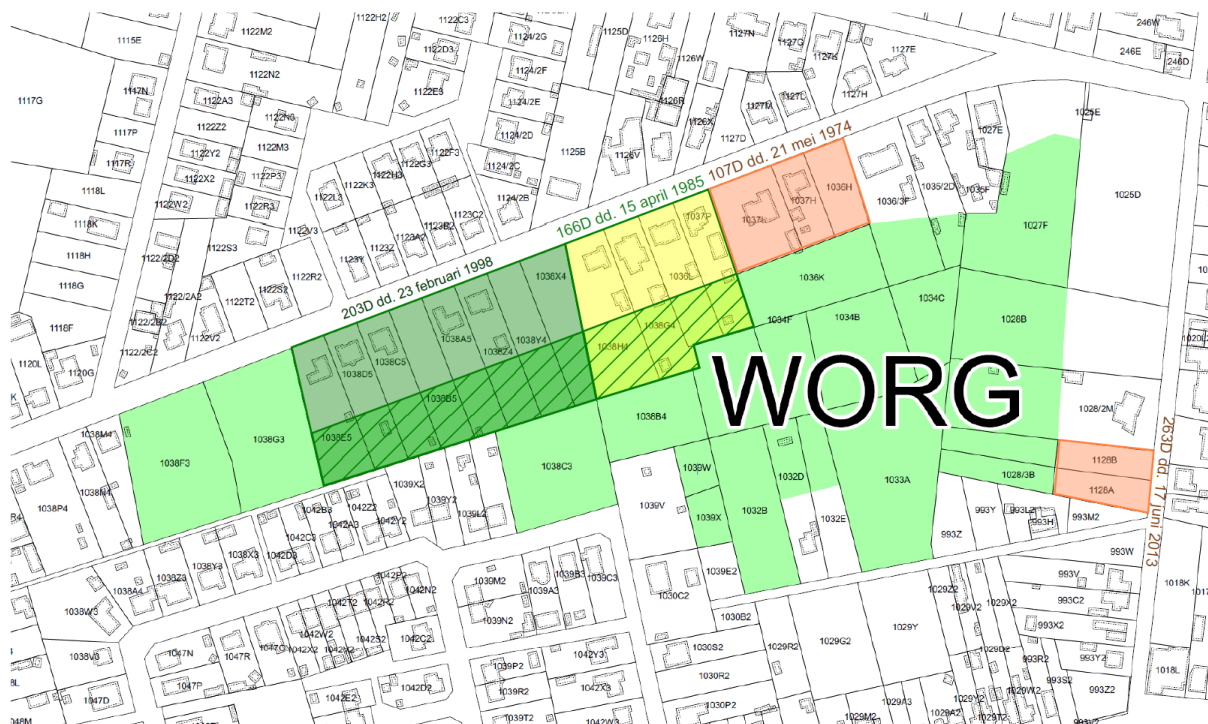
5.2 Verkavelingen en principiële akkoorden

Zoals bepaald in artikel 5.6.8, §4, VCRO heeft de definitieve aanduiding als watergevoelig openruimtegebied van rechtswege het verval tot gevolg van onbebouwde delen van niet-vervallen verkavelingen die liggen binnen het watergevoelig openruimtegebied. Ook principiële akkoorden vervallen van rechtswege.

Er zijn binnen de aanduiding geen principiële akkoorden gekend.

Het aangeduide deel van perceel 1038E5 is gelegen in de niet-vervallen verkaveling 203D van 23 februari 1998 (13049_1997_12). Het onbebouwde deel van de niet-vervallen verkavelingsvergunning of omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden komt te vervallen binnen de definitieve aanduiding.

Figuur 8. Inventaris niet-vervallen verkavelingen voorlopige aanduiding WORG 'Goorloop' (bron: bijlage advies gemeenteraad Westerlo van 26 februari 2024)

5.3 Ruimtebalans

In dit watergevoelig openruimtegebied zijn volgende bestemmingen gelegen die niet meer gerealiseerd kunnen worden na definitieve aanduiding.

Bestemmingscategorie	
Woonuitbreidingsgebieden	3,8 ha
Woongebieden	0,5 ha

6 Conclusie

De aanduiding is conform het ontwikkelingsperspectief zoals gemotiveerd in eerdere beslissingen van de Vlaamse Regering over het signaalgebied (VR 2017 3103 DOC. 0313).

De kaarten van de overstromingsgevoelige gebieden tonen voor vrijwel het ganse gebied een kleine tot middelgrote overstromingskans. Vrijwaring van het gebied voor verder bebouwing is aangewezen en ondersteunt de uitvoering van acties uit het stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 ter realisatie van bijkomende waterberging.

Er bestaat een conflict tussen de verdere realisatie van de bestemming en de belangen van het watersysteem. Om die reden wordt het gebied 'Goorloop' in Westerlo definitief aangeduid als watergevoelig openruimtegebied.